

§ 652

V 7.11.2018, Tattariharjun eritasoliittymän asemakaava ja asemakaavan muutos (nro 12480)

HEL 2016-009691 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 38. kaupunginosan (Malmi, Tattariharju) liikenne- ja suojavirheraluetta, 41. kaupunginosan (Suurmetsä, Jakomäki) liikenne- ja suojavirheraluetta, 47. kaupunginosan (Mellunkylä, Kivikko) liikenne-, erityis- ja suojavirheraluetta sekä kaupunginosan rajaa koskevan asemakaavan ja 38. kaupunginosan (Malmi, Tattariharju) korttelin 38171 tontteja 28, 29 ja 30 sekä liikenne-, katu-, puisto- ja virkistysaluetta, 41. kaupunginosan (Suurmetsä, Jakomäki) liikennealuetta, 47. kaupunginosan (Mellunkylä, Kivikko) korttelin 47046 tonttia 37, korttelin 47098 tonttia 5, korttelia 47099 sekä katu- ja liikennealuetta koskevan asemakaavan muutoksen 21.11.2017 päivätyn ja 12.6.2018 muutetun piirustuksen numero 12480 mukaisena ja asemakaavaselvityksestä ilmenevin perustein.

Käsittely

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että siihen lisätään 41. kaupunginosan (Suurmetsä, Jakomäki) liikennealue.

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12480 kartta, päivätty 21.11.2017, muutettu 12.6.2018
- 2 Asemakaava- ja asemakaavan muutoksen nro 12480 selvitys, päivätty 21.11.2017, muutettu 12.6.2018
- 3 Liikennesuunnitelma (piir.nro 6772)
- 4 Tehdyt muutokset
- 5 Tilastotiedot
- 6 Vuorovaikutusraportti 21.11.2017, täydennetty 12.6.2018
- 7 Ote Valtatie 4 Lahdenväylän Tattarisillan eritasoliittymän aluevaraus-suunnitelmasta suunnitelmapakettia, osa 1 (12.6.2018)

- 8 Ote Valtatie 4 Lahdenväylän Tattarisillan eritasoliittymän aluevaraus-suunnitelmasta suunnitelmapakettia, osa 2 (12.6.2018)
- 9 Ote Valtatie 4 Lahdenväylän Tattarisillan eritasoliittymän aluevaraus-suunnitelmasta suunnitelmapakettia, osa 3 (12.6.2018)
- 10 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Liite 7

Liite 8

Liite 9

Liite 10

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 38. kaupunginosan (Malmi, Tattariharju) liikenne- ja suojavirheraluetta, 41. kaupunginosan (Suurmetsä, Jakomäki) liikenne- ja suojavirheraluetta, 47. kaupunginosan (Mellunkylä, Kivikko) liikenne-, erityis- ja suojavirheraluetta sekä kaupunginosan rajaa koskevan asemakaavan ja 38. kaupunginosan (Malmi, Tattariharju) korttelin 38171 tontteja 28, 29 ja 30 sekä liikenne-, katu-, puisto- ja virkistysaluetta, 47. kaupunginosan (Mellunkylä, Kivikko) korttelin 47046 tonttia 37, korttelin 47098 tonttia 5, korttelia 47099 sekä katu- ja liikennealuetta koskevan asemakaavan muutoksen 21.11.2017 päivätyn ja 12.6.2018 muutetun piirustuksen numero 12480 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

22.10.2018

Asia/3

Tiivistelmä

Asemakaava ja asemakaavan muutos koskee alueita Lahdenväylällä ja Porvoonväylällä Kehä 1:n liittymästä koilliseen sekä alueita Tattariharjun ja Kivikon teollisuusalueilla.

Asemakaava mahdollistaa uuden eritasoliittymän Lahdenväylälle sekä Tattariharjun ja Kivikon teollisuusalueiden välisen kadun rakentamisen, mikä parantaa alueen saavutettavuutta merkittävästi. Samanaikaisesti kaavoituksen kanssa väylille on laadittu aluevaraussuunnitelma tieosuuden toimivuuden parantamiseksi. Tievalue on asemakaavassa rajattu aluevaraussuunnitelman mukaiseksi.

Jatkosuunnittelussa Tattarisillan nimeksi on muutettu Ilmasilta ja Tattarisillantien nimeksi Ilmasillantie. Kaavahankkeen nimi on säilytetty ennallaan.

Asemakaavan muutoksessa otetaan huomioon julkisen liikenteen, pyöräilyn ja autoilun yhteystarpeet Malmin lentokentän alueelle. Ilmasillan poikki on suunnitteilla säteittäinen pikaraitiotieyhteys Helsingin keskustasta ja poikittainen runkolinja Jokeri 2 Vuosaaresta Myyrmäkeen. Alueelle suunnitellaan pyöräily-yhteydet osaksi baanaverkosta. Puistosilta Kivikon ulkoilupuistosta muodostaa uuden jalankulku- ja pyöräilyreitit Malmin ja Kivikon välille ja tukee alueen ekologisia yhteyksiä. Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piirustus numero 6772), jossa esitetään toiminnot Ilmasillantielle ja Kivikonlaidalle.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että liikenneyhteydet ja alueen saavutettavuus kaikilla liikennemuodoilla paranevat merkittävästi. Lahdenväylän muodostama estevaikutus kaupunkirakenteessa pienenee.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista. Kaavaratkaisu on voimassa olevan oikeusvaikutteisen yleiskaavan 2002 mukainen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi Malmin lentokentän alueen kaavarungon (Kslk 1.12.2015, muutettu 29.11.2016) jatkossa laadittavien asemakaavojen, asemakaavamutosten ja poikkeamispäätösten pohjaksi.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Suunnittelualueen maisemaa hallitsevat suurimittakaavaiset moottoritiet Lahdenväylä ja Porvoonväylä. Niiden reuna-alueet ovat pääsääntöisesti metsäistä maantien suojavyöhykettä. Maantiealueen sivuilla sijait-

sevat osin rakentamattomat Tattariharjun ja Kivikon teollisuusalueet. Ilmasillan tien linjauksen kohdalla teollisuustonttien välissä on metsäinen ja kallioinen puistoalue, jossa sijaitsee Tattariharjun maanalaiset hiekkasiilot. Väylien risteysalueella sijaitsee ensimmäisen maailmansodan linnoituslaitteita. Suunnittelun pohjoisosassa on Tattarisuon pohjavesialuetta

Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1964-2009. Asemakaavoissa alue on merkitty teollisuus ja varastorakennusten korttelialueeksi, liikennealueeksi sekä katu- ja puistoalueeksi. Osa alueesta on asemakaavoittamatonta.

Tiealueet ovat pääosin valtion omistuksessa. Helsingin kaupunki omistaa loput kaava-alueesta. Kaavoitus on tullut vireille kaupungin aloitteesta.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja vuorovaikutussuunnitelman mukaisesti.

Muistutukset

Kaavaehdotuksesta tehtiin yksi muistutus.

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin Helen Sähköverkko Oy:n, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL), Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY), Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus), kaupunginmuseon ja pelastuslaitoksen lausunnot.

Helen Sähköverkko Oy esitti lausunnossaan, että asemakaavan muutosalueen pohjoisosassa on tiealueella noin 500 metrin matkalla Helen Sähköverkon keskijännitekaapelia (20 kV). Tiealueella ja suojaviheralueella tulisi tehdä asemakaavaan johtoaluemerkintä.

HSL esitti lausunnossaan, että liikennesuunnitelmassa ei ole pysäkkivarauksia raitioliikennettä mahdollisesti täydentäville bussiliikenteelle. Pysäkkivaraukset tulee osoittaa sekä Tattarisilta- että Kivikonlaita kaduille. Kaavassa tulisi myös varautua välivaiheen järjestelyihin tilanteessa, jossa raitiotietä ei vielä ole. Tällöin keskustan suunnasta Malmin lentokentän alueelle kulkeva bussiliikenne tarvitsee pysäkin Tattarisillantielle.

HSY toteaa lausunnossaan, että pohjavedenottamon yhteydessä on myös paineenkorotusasema. Asemakaavamerkintää tulee täydentää

22.10.2018

muotoon pohjavedenottamo ja paineenkorotusasema. Vesihuoltoverkostoa varten on osin merkitty johtokujat mutta osin ne puuttuvat. Pohjavedenottamolle/paineenkorotusasemalle johtavaa ja sieltä lähtevää vesijohtoa varten ei ole merkitty johtokujaa. Vesijohtoa varten tulee merkitä vähintään kuusi metriä leveä johtokuva. Lisäksi pohjavedenotamon/paineenkorotusaseman huoltoajoyhteys tulee merkitä kaavaan.

ELY-keskus esitti lausunnossaan, että puistosiltaan liittyvien maatäyttöjen sijoittaminen tiealueelle on mahdollista kun varmistetaan, ettei niistä ole haittaa tienpidolle tai hulevesijärjestelyille. Kaava-aineistoa tulee tarkentaa koskeeko kaava-alueen pohjoisosassa, Lahdenväylän länsireunalle osoitettu meluste olemassa olevaa meluestettä, uuden rakentamista vai nykyisen meluesteen parantamista. Muinaismuistojen merkitsemistapa tiealueella on mahdollinen ja muinaismuistolain suojelemat kohteet otetaan huomioon tarkemmassa suunnittelussa. Mikäli pohjavedenottamolle ei ole löydettävissä muuta sijoituspaikkaa, voi se jäädä tiealueelle. Pohjavesialueen rajat on syytä esittää kaavassa. Latvusyhteys moottoritien yli tulee turvata. Asemakaava selostuksessa mainittu säilytettävä ja kehitettävä liito-oravien latvusyhteys tulee merkitä velvoittavaksi kaavamerkinnäksi.

Kaavamääräyksiin on lisättävä määräykset meluntorjunnasta liike- ja toimistohuoneissa korttelialueilla T- ja TT. Myymälätilojen osalta kaavamääräystä tulee tarkentaa niin, ettei Uudenmaan 2. vaihemaakunta-kaavassa määritelty vähittäiskaupan myymälöiden seudullinen kokoraja ylity. Kaavamääräyksiä on syytä tarkentaa niin, että myymälätilan rakentaminen sidotaan rakennettuun kerrosalaan ja palvelemaan pääkäyttötarkoitusta. Näin alueelle ei voi tulla pelkästään myymälätiloja.

Kaupunginmuseo esitti lausunnossaan, että myös Lahdenväylän eteläpuolella Kivikossa olevat yhdystien osuudet tulee merkitä asemakaavaan smd-merkinnällä.

Pelastuslautakunta esitti lausunnossaan, että raitiokiskojen ympäristö tulee suunnitella siten, että sitä voidaan tarvittaessa käyttää hälytysajoon.

Kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonlisäveroa seuraavasti

Johtosiirrot (Kivikonlaita)	1,5 milj. euroa
Hiekkasiilojen edellyttämät muutokset	1–2 milj. euroa
Tattarisillan eritasoliittymä ja Tattarisillantie	30 milj. euroa
Malmin puistosilta	11 milj. euroa

22.10.2018

Asia/3

Kivikonlaita	3,5 milj. euroa
Yhteensä	45 – 50 milj. euroa

Asemakaava liittyy Lahdenväylän osalta käynnissä olevaan Lahdenväylän parannustoimenpiteiden suunnitteluun. Laaditussa aluevaraus-suunnitelmassa on arvioitu edellä esitettyjen lisäksi kustannuksia Lahdenväylä, Porvoonväylän ja Kehä I osalta yhteensä noin 43 miljoonaa euroa. Kustannusten jako tienpitäjän ja kaupungin kesken ratkaistaan jatkosuunnittelussa.

Asemakaavaan ja asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Lausunnoissa ja muistutuksessa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin. Kaavaehdotukseen tehtiin muutoksia, jotka on esitetty kaavaehdotuksen viimeisessä luvussa ja ne on koottu myös Tehdyt muutokset -liitteeseen.

Lopuksi

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piirustus nro 6772, liite 3), jossa esitetään toiminnot Ilmasillantielle ja Kivikonlaidalle.

Päätösehdotus on kaupunkiympäristölautakunnan tarkistetun esityksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12480 kartta, päivätty 21.11.2017, muutettu 12.6.2018
- 2 Asemakaava- ja asemakaavan muutoksen nro 12480 selostus, päivätty 21.11.2017, muutettu 12.6.2018
- 3 Liikennesuunnitelma (piir.nro 6772)
- 4 Tehdyt muutokset
- 5 Tilastotiedot
- 6 Vuorovaikutusraportti 21.11.2017, täydennetty 12.6.2018
- 7 Ote Valtatie 4 Lahdenväylän Tattarisillan eritasoliittymän aluevaraus-suunnitelmasta suunnitelmakartta, osa 1 (12.6.2018)
- 8 Ote Valtatie 4 Lahdenväylän Tattarisillan eritasoliittymän aluevaraus-suunnitelmasta suunnitelmakartta, osa 2 (12.6.2018)
- 9 Ote Valtatie 4 Lahdenväylän Tattarisillan eritasoliittymän aluevaraus-suunnitelmasta suunnitelmakartta, osa 3 (12.6.2018)

22.10.2018

Asia/3

10 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

1 Sijaintikartta
2 Ilmakuva

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5
Liite 6
Liite 7
Liite 8
Liite 9
Liite 10

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Pelastuslautakunta
Asemakaavoitus
Kaupunginmuseo

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 12.06.2018 § 324

HEL 2016-009691 T 10 03 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

22.10.2018

Asia/3

Hankenumero 4844_3 4844_11

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 21.11.2017 päivätyn ja 12.6.2018 muutetun asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12480 hyväksymistä. Asemakaava koskee 38. kaupunginosan (Malmi, Tattariharju) liikenne- ja suojaviheraluetta, 41. kaupunginosan (Suurmetsä, Jakomäki) liikenne- ja suojaviheraluetta, 47. kaupunginosan (Mellunkylä, Kivikko) liikenne-, erityis- ja suojaviheraluetta sekä kaupunginosan rajaa ja asemakaavan muutos koskee 38. kaupunginosan (Malmi, Tattariharju) korttelin 38171 tontteja 28, 29 ja 30 sekä liikenne-, katu-, puisto- ja virkistysaluetta, 41. kaupunginosan (Suurmetsä, Jakomäki) liikennealuetta, 47. kaupunginosan (Mellunkylä, Kivikko) korttelin 47046 tonttia 37, korttelin 47098 tonttia 5, korttelia 47099 sekä katu- ja liikennealuetta.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutukseen. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Käsittely

12.06.2018 Ehdotuksen mukaan

Kaupunkiympäristölautakunta päätti käsitellä toimialajohtajan asian nro 18 kokouksen asiana nro 6.

28.11.2017 Ehdotuksen mukaan

21.11.2017 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

22.10.2018

Asia/3

Lisätiedot

Valtteri Heinonen, arkkitehti, puhelin: 310 64795
valtteri.heinonen(a)hel.fi
Topi Vuorio, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37193
topi.vuorio(a)hel.fi
Mikko Juvonen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37252
mikko.juvonen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 09.01.2018 § 11

HEL 2016-009691 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon koskien Tattarisillan eritasoliittymän asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotusta nro 12480:

Raitiotiekiskojen ympäristö tulee suunnitella siten, että sitä voidaan tarvittaessa käyttää hälytysajoon.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Katja Seppälä, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31236
katja.seppala(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 3.1.2018

HEL 2016-009691 T 10 03 03

Kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoitus on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Tattarisillan eritasoliittymän asemakaavasta ja asemakaavan muutoksesta Malmin (38. ko), Mellunkylän (47. ko) ja Suurmetsän kaupunginosissa (41. ko). Kaupunginmuseo lausuu asiasta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta.

Asemakaava-alueeseen kuuluu Lahdenväylän ja Porvoonväylän alue Kehä 1:n liittymästä koilliseen sekä alueita Tattariharjun ja Kivikon teollisuusalueilla. Asemakaava mahdollistaa uuden eritasoliittymän rakentamisen Lahdenväylälle sekä Tattariharjun ja Kivikon teollisuusalueiden välisen kadun rakentamisen. Uusi Tattarisillantie yhdistää Kivikonlaidan ja Tattariharjuntien toisiinsa, mikä parantaa merkittävästi alueen saavutettavuutta.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

22.10.2018

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu Tattarisillan eritasoliittymän liikennesuunnitelma. Katualueille varataan tila raitioliikenteelle. Alueen poikki on suunnitteilla säteittäinen pikaraitiotieyhteys Helsingin keskustasta ja kehämäinen Raide-Jokeri 2 Vuosaaresta Myyrmäkeen.

Lahdenväylälle ja Porvoonväylälle laadittiin samanaikaisesti kaavoituksen kanssa aluevaraussuunnitelma, jossa pyritään tieosuuden toimivuuden parantamiseen. Tiealue on asemakaavassa rajattu aluevaraus suunnitelman mukaan. Asemakaavan muutoksessa otetaan huomioon julkisen liikenteen, pyöräilyn ja autoilun yhteystarpeet Malmin lentokentän alueelle.

Kaava turvaa tiealueella sijaitsevan kriisiajan vedenottamon käytön jatkumisen. Alueelle on sijoitettu uusi varaus teknisen huollon alueeksi esimerkiksi lumen vastaanottokäyttöön rakentamattomien teollisuustonttien paikalle Lahdenväylän varrelle Kivikon teollisuusalueelle sekä uusi puistosilta Kivikon ulkoilupuistosta Lahdenväylän yli.

Tiealueet ovat suurilta osalta valtion omistuksessa. Helsingin kaupunki omistaa loput kaava-alueesta. Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1964-2009.

Porvoonväylän länsipäässä kaistojen välissä ja Porvoonväylän molemmilla puolilla Kivikossa ja Jakomäessä sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisia (1914-1918) linnoituslaitteita, jotka kuuluvat tukikohta IV:n aseisiin 7-9. Kyseessä on kallioon louhittuja ja maahan kaivettuja yhdys- ja taisteluhautoja, joita on osin betonoitu. Kokonaisuuteen kuuluu betonista valettuja avoimia ja katettuja tulipesäkkeitä ja suojahuoneita, joiden katot on räjäytetty. Heti Porvoonväylän eteläpuolella on suuri piikkilankaesteen suojavalli (tukikohta IV:este). Kivikon linnoituslaitteet kuuluvat osana laajempaan valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön (RKY2009/Pääkaupunkiseudun I maailmansodan linnoitteet) kokonaisuuteen. Pieni osa Malmin lentoaseman valtakunnallisesti merkittävästä rakennetusta kulttuuriympäristöstä (RKY2009/Malmin lento-asema) kuuluu asemakaava alueeseen.

Suunnitellun Tattarisillantien kohdalla Lahdenväylän eteläpuolella ja kaapealla metsävyöhykkeellä Lahdenväylän pohjoispuolella sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisen yhdystien jäänteitä. Suunniteltu tie ja silta tuhoavat kyseiset tiejäänökset. Kaava-alueella ja aivan lähellä Lahdenväylän ympäristössä on sijainnut vielä lisää linnoitteita, mutta ne sijaitsevat kaava-alueen ulkopuolella (tukikohta IX:10, 11, 17 ja tykkipatteri 71) tai ne ovat tuhoutuneet jo aiemmin kaava-alueella (tukikohta IX: 14-15) ja ulkopuolella (tukikohta IX:13, 16 ja 18).

Ensimmäisen maailmansodan aikaiset linnoitusrakenteet ja niihin liittyvät tykkitiet ovat kiinteitä muinaisjäänöksiä ja muinaismuistolain

(295/1963) mukaan siten lain suojaamia. Ensisijaisena lähtökohtana on aina niiden säilyttäminen.

Linnoitteisiin ja tykkiteihin kohdistuvista kajoavista suunnitelmista järjestettiin asemakaavoituksen, kaupunginmuseon ja Museoviraston kanssa yhteinen maastokatselmus 8.5.2017, jossa sovittiin jatkotoimenpiteistä ja toimintatavoista. Asemakaavoitus on teettänyt sen jälkeen sovitusarkeologisen esiselvitystyön, joka täydentää merkittävästi aikaisempia inventointeja. Esiselvitystyössä on osa tuhoutuneiksi luokitelluiksi kohteista osoittautunut aikaisempien maakäyttöhankkeiden yhteydessä vain peitetyiksi ja täytetyiksi. Myöskään kaikkia yhdysteitä tai piikkilankaesteitä ei ole huomioitu aiemmissa inventoinneissa.

Arkeologisen esiselvitystyön tarkentavien rajausten perusteella säilytettävien kiinteiden muinaisjäännekohtien kohdille asemakaavassa on sm-määräys: ”Alueen osa, jossa sijaitsee muinaismuistolaitteita rauhoitettuja ensimmäisen maailmansodan aikaisia linnoituslaitteita. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista toimenpiteistä on neuvoteltava Helsingin kaupunginmuseon kanssa. Alueelle tulee laatia kunnostus- ja hoitosuunnitelma”.

Riittävien arkeologisten tutkimusten jälkeen poistettavista muinaisjäännekohtista tai niiden osista sovittiin kevään 2017 neuvotteluissa. Pieni osa tukikohta IV:7:n Lahdenväylän eteläpuolella sijaitsevasta osuudesta tulee suunnitelman mukaan jäämään Lahdenväylän uusien järjestyksien alle. Poistuvaa osuutta on pienennetty suunnitteluratkaisuilla. Ratkaisua tullaan tarkentamaan tiesuunnitelman tekemisen yhteydessä. Tukikohta IX:n yhdystien säilynyt Lahdentien pohjoispuolinen osuus on jäämässä Tattarisillan tien ja -sillan alle. Sen ja edellä mainitun tukikohta IV:7:n mahdollisesti tuhoutuvien osien kohdilla on sm-määräys: ”Rakentamisen alle jäävä osa muinaismuistolain suojelemasta linnoitusalueesta. Ennen rakennustöiden aloittamista tulee suorittaa linnoituslaitteiden arkeologinen tutkiminen ja lähiympäristön kartoittaminen”. Tutkimuskustannukset kuuluvat hankkeeseen ryhtyvälle.

Lahdenväylän eteläpuolella Kivikossa uuden sillan kohdalla ja sen länsipuolella TT- ja ET -tonttien alueella on esiselvitystyön mukaan säilyneenä edellisen tien jatkona olleet tunnetun ja tuntemattoman yhdystien osuudet, joita ei ole merkitty asemakaavaan sm-määräyksellä kuten tulee merkitä. Kaupunginmuseo esittää, että merkintä lisätään kaavakartalle.

Kaava-alueen eteläpuolella Lahdenväylän teialueen toimivuuden parantamiseksi tehdyssä aluevaraussuunnitelmassa tukikohdan IX:11 ra-

22.10.2018

Asia/3

kenteisiin voi uuden ajorampin (E2R4-rampin luiska) takia kohdistua toimenpiteitä, jotka tulee huomioida aikanaan.

Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettava asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotukseen.

Lisätiedot

Markku Heikkinen, tutkija, puhelin: +358 9 310 71552
markku.heikkinen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 12.10.2017 § 41

HEL 2016-009691 T 10 03 03

Hankennumero 4844_3

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12480 pohjakartan kaupunginosissa 38 Malmi, 41 Suurmetsä ja 47 Mellunkylä. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12480
Kaupunginosa: 38 Malmi, 41 Suurmetsä, 47 Mellunkylä
Kartoituksen työnumero: 30/2017
Pohjakartta valmistunut: 7.9.2017
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Asemakaava-alue on yli 2 km pituinen nauhamainen alue pääosin moottoritien aluetta (Lahdenväylä, Porvoonväylä). Alueen koosta ja maankäytöstä johtuen asemakaava on tarkoituksenmukaista esittää poikkeuksellisesti mittakaavassa 1:2000, jolloin asemakaava on esitettävissä kokonaisuudessaan yhdellä tulostearkillä.

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten

22.10.2018

valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat - palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 23.08.2017 § 5

HEL 2016-009691 T 10 03 03

Arkkitehti Valtteri Heinonen esitteli Tattarisillan eritasoliittymän asemakaavan muutokseen liittyvää vihersillan nimeämisasiä Tattariharjun ja Kivikon osa-alueiden rajalla.

Nimistötoimikunta päätti esittää suunnitteilla olevalle sillalle nimeä

Kivikon puistosilta–Stensböle parkbro
(silta)

Perustelu: Liitynnäinen, Kivikon osa-alueen mukaan.

Helsingissä on aiemmin nimetty Latokartanon, Myllypuron ja Kivikon osa-alueiden rajalle Viikin puistosilta–Viks parkbro (nimistötoimikunta 9.11.2005, vahvistunut 6.7.2007).

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 14.11.2016

HEL 2016-009691 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluviraston lausuntopyyntö 11.10.2016

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Tattarisillan eritasoliittymän osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, asemakaavasta ja asemakaavan muutoksesta Malmin (38. ko), Mellunkylän (47. ko) ja Suurmetsän kaupunginosissa (41. ko). Kaupunginmuseo lausuu asiasta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Suunnittelualueeseen kuuluu Lahdenväylän ja Porvoonväylän alue Kehä 1:n liittymästä koilliseen sekä alueita Tattariharjun ja Kivikon teollisuusalueilla. Asemakaava mahdollistaa uuden eritasoliittymän rakentamisen Lahdenväylälle sekä Tattariharjun ja Kivikon teollisuusalueiden välisen kadun rakentamisen. Uusi Tattarisillantie yhdistää Kivikonlaidan ja Tattariharjuntien toisiinsa ja Lahdenväylään, mikä parantaa merkittävästi alueen saavutettavuutta.

Katualueille varataan tila raitiliikenteelle. Alueen poikki on suunnitteilla säteittäinen pikaraitiotieyhteys Helsingin keskustasta ja kehämäinen Raide-Jokeri 2 Vuosaaresta Myyrmäkeen.

Lahdenväylälle ja Porvoonväylälle laaditaan samanaikaisesti kaavoituksen kanssa aluevaraussuunnitelma, jossa pyritään tieosuuden toimivuuden parantamiseen. Tiealueiden laajuustarvetta tutkitaan aluevaraussuunnitelmassa. Osa nykyisestä tiealueesta on asemakaavoittamatonta.

Alueelle suunnitellaan pyöräily-yhteydet osaksi baanaverkostoa. Alueelle tutkitaan lumen vastaanottoaikan sijoittamista rakentamattoman teollisuustontin paikalle Lahdenväylän varrelle. Kivikon ulkoilupuistosta suunnitellaan uuden puistosillan rakentamismahdollisuuksia Lahdenväylän yli. Silta muodostaisi uuden jalankulku- ja pyöräilyreitit Malmin ja Kivikon välille ja tukisi ekologisia yhteyksiä.

Kivikon teollisuusalueella teollisuustonttien rajoja tarkistetaan. Rakennusviraston maanalainen hiekkasiilo Tattariharjuntien läheisyydessä pyritään säilyttämään toiminnassa.

Tiealueet ovat suurilta osalta valtion omistuksessa. Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1964-2009.

Porvoonväylän länsipäässä kaistojen välissä ja Porvoonväylän molemmilla puolilla sijaitsee ensimmäisen maailmansodan linnoituslaitteita, jotka kuuluvat tukikohta IV:n aseisiin 7-8. Kyseessä on kallioon louhitu ja maahan kaivettuja yhdys- ja taisteluhautoja, joita on osin betonoitu. Kokonaisuuteen kuuluu betonista valettuja avoimia ja katettuja tulisäkkeitä ja suojahuoneita, joiden katot on räjäytetty. Porvoonväylän eteläpuolella on suuri piikkilankaesteen suojavalli. Linnoituslaitteet kuuluvat osana laajempaan valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön (RKY2009/Pääkaupunkiseudun I maailmansodan linnoitteet) kokonaisuuteen.

Suunnitellun Tattarisillantien kohdalla Lahdenväylän itäpuolella ja kaapealla metsävyöhykkeellä Lahdenväylän länsipuolella sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisen tykkien jäänteitä. Suunniteltu tie ja silta tuhoavat kyseiset tiejäänökset.

22.10.2018

Ensimmäisen maailmasodan aikaiset linnoitusrakenteet ja niihin liittyvät tykkitiet ovat kiinteitä muinaisjäännöksiä ja muinaismuistolain (295/1963) mukaan siten lain suojaamia. Ensisijaisena lähtökohtana on aina niiden säilyttäminen.

Linnoitteisiin ja tykkiteihin kohdistuvista kajoavista suunnitelmista täytyy järjestää neuvottelu Museoviraston kanssa ennen seuraavaa kaavavaihetta. Säilytettävistä kohteista neuvotellaan Helsingin kaupunginmuseon kanssa.

Pieni osa Malmin lentoaseman valtakunnallisesti merkittävästä rakennetusta kulttuuriympäristöstä (RKY2009/Malmin lento-asema) kuuluu suunnittelualueeseen.

Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettava osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja asemakaavan muutosluonnokseen.

Lisätiedot

Markku Heikkinen, tutkija, puhelin: +358 9 310 71552
markku.heikkinen(a)hel.fi

Rakennusvirasto 11.11.2016

HEL 2016-009691 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1267-00/16 sekä kaavaluonnoksesta (Tattarisillan eritasoliittymä, asemakaava ja asemakaavan muutos kaupunginosissa 38. Malmi, 41. Suurmetsä ja 47. Mellunkylä) 11.11.2016 mennessä.

Asemakaava ja asemakaavan muutos koskee liikenne-, katu- ja suojaviheralueita Lahdenväylällä ja Porvoonväylällä Kehä I liittymästä koilliseen sekä katu-, puisto-, virkistys-, ja tonttialueita Tattariharjun ja Kivikon teollisuusalueilla. Asemakaava mahdollistaa uuden eritasoliittymän rakentamisen Lahdenväylälle sekä Tattariharjun ja Kivikon teollisuusalueiden välisen kadun rakentamisen uuden siltayhteyden avulla. Lisäksi kaavamuutoksessa tutkitaan uuden lumenvastaanottoaikan sijoittamista rakentamattoman teollisuustontin paikalle Lahdenväylän varrelle ja uuden puistosillan rakentamismahdollisuutta Kivikon ulkoilupuistosta Lahdenväylän yli.

Samanaikaisesti kaavoituksen kanssa Lahden ja Porvoon väylille laaditaan aluevaraussuunnitelmaa tieosuuden toimivuuden parantamiseksi. Kaavamuutosalueen katualueilla varataan tila raitioliikenteelle: Tattari-

sillan poikki on suunnitteilla pikaraitiotieyhteys Helsingin keskustasta sekä runkolinja Raide-Jokeri 2 Vuosaaresta Myyrmäkeen. Tiealueet ovat pääosin valtion omistuksessa. Helsingin kaupunki omistaa loput kaava-alueesta.

Puistosilta

Puistosillan rakentamismahdollisuuden tutkiminen osana kaavamuutosta on hyvä lähtökohta. Puistosiltayhteys on tarpeellinen viheralueiden kytkeytyneisyyden ja ekosysteemipalveluiden kehittämisen näkökulmasta. Vihersilta tarvitsee toimiakseen ekologisena yhteytenä riittävästi tilaa kasvillisuudelle. Sillalle pitää olla mahdollista istuttaa myös puita. Siltayhteyden mitoituksen lisäksi yhtä tärkeää on huomioida viherverkoston ketjun toimivuus sillan molemmissa päissä. Puistosilta sijoittuu länsipäässä tärkeälle pohjavesialueelle. Siltarakenteiden sijoittuminen ja vaikutukset alueella sijaitsevaan lähde- ja pohjavesialueeseen tulee selvittää jo kaavoitusvaiheessa. Lisäksi kaavamuutoksen ja aluevaraussuunnitelman yhteydessä on hyvä tutkia alustavasti mahdollisuuksia kehittää Lahdenväylän maasiltaosuuden alittavaa yhteyttä ja sen toimivuutta osana ekologista käytävää.

Kaavamuutostyön yhteydessä tulee määritellä, mitä toimintoja ja liikkumismuotoja puistosillalle suunnitellaan. Tällöin on mahdollista arvioida sillan mitoitusta, alustavaa toteutusta ja kunnossapitomahdollisuuksia. Esimerkiksi hiihtoyhteyden vaatima tilavaraus ja toimivuus muun ympärivuotisen kunnossapidon kanssa vaikuttavat sillan mitoitukseen ja jatkoyhteyksien kehittämistarpeisiin kaavamuutosalueen ulkopuolella.

Lumenvastaanottoaika

Lumenvastaanottoaika esitettävän alueen halutaan näkyvän asemakaavassa yksiselitteisenä. Malmin nykyisestä lumenvastaanottoaika on käytetty kaavamerkintää E-1, erityisalue lumenvastaanottoaikkaa varten. Rakennusvirasto esittää käytettäväksi sitä tai vastaavaa merkintää uudelle rakennettavalle lumenvastaanottoaikalta.

Lumenvastaanottoon liittyvä hulevesien käsittelyalue tulee osoittaa kaavassa mahdollisimman laajaksi. Alueella sijaitseva kosteikko ottaa tällä hetkellä vastaan Tattariharjun teollisuusalueen hulevesiä ja tasaa mahdollisissa tulvatilanteissa jonkin verran Viikinojasta tulevaa vesimäärää. Lumenvastaanottoaikan sulamisvesien myötä hulevesien käsittelytarve kasvaa sekä määrällisesti että laadullisesti.

Rakennusvirasto esittää uuden lumenvastaanottoaikan ja hulevesien käsittelyalueen rakentamisen vaikutusten selvitysten käynnistämistä jo kaavamuutosvaiheessa. Uuden lumenvastaanottoaikan tulee olla käy-

tettävissä ennen nykyisen Malmin lumenvastaanottoa poistumista käytöstä.

Tattarisilta ja sen ympäristö

Tattarisillan ja Tattariharjun risteysalueen läheisyydessä sijaitsevan kapean viheralueen tulee osoittaa kaavassa EV-merkinnällä suojaviheralueeksi. Teknisten järjestelmien sijainnin takia viheraluetta on tarve edelleen kehittää järjestelmien käyttö ja toimivuus huomioiden.

Kaavaselostuksessa todetaan, että hiekan ja suolan varastointiin käytettävät kalliosillot pyritään säilyttämään. Tattariharjun kalliosillot ovat koillisen Helsingin ainoat kalliosillot sijaitsevat hiekka- ja suolasiilot. Rakennusvirasto katsoo, että kaavamuutoksen lähtökohtana on siilojen ja niiden käytön sekä huoltoyhteyksien säilyminen. Jos siiloja ei pystytä säilyttämään, tulee niille osoittaa vastaava korvaava sijainti kaavamuutoksen yhteydessä. Uusi paikka voi sijaita tämän kaavamuutosalueen ulkopuolella. Tattarisillan alustavassa liikennesuunnitelmassa osa kalliosilloista huoltoluukkuineen on jäämässä tulevan katuyhteyden alle.

Tattarisillan liikenne- ja ratkaisussa tulee tutkia Lahdenväylän ramppien sijoittumista siten, että sillan kannen liikuntasäilyminen ei asetu risteysalueelle. Lahdenväylän ramppien pengertämisen tilanvaraukset tarkastellaan asemakaavan laatimisen yhteydessä. Pengerrytykset ovat kunnossapidon kannalta helpommat hoitaa, koska vilkasliikenteinen moottoriväylä asettaa haasteita tukimuurien kunnossapidolle. Mikäli rampit esitetään rakennettavaksi tukimuureilla, on ne sijoitettava siten, että muurien korkeudet tulevat mahdollisimman mataliksi ja niiden ympäristöön jää tilaa kunnossapitoa varten. Asemakaavassa tulee esittää ramppien ja pengerten tilanvaraukset. Sillan ja ramppien tilanvarauksien tulee olla riittävät lumen auraukseen, jotta liikenne sujuu myös talven kunnossapidon yhteydessä.

Tattarisillan sijoittuminen, vaikutukset ja muutostarpeet nykyiseen katu- ja viherympäristöön myös kaavamuutosalueen ulkopuolella, tulee selvittää kaavoitusvaiheessa, erityisesti Kivikon puolella. Esimerkiksi asemakaava-alueen eteläpuolella, Kivikon liikuntapuistossa sijaitsee Kivikon frisbeegolfrata, jonka radat tulevat lähelle kaava-alueita. Frisbeegolfradan, samoin kuin muiden alueen viherpalveluiden, kehittäminen on ollut esillä rakennusvirastossa.

Lisätiedot

Anni Tirri, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

Heikki Takainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38977
heikki.takainen(a)hel.fi

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838

22.10.2018

nina.mouhu(a)hel.fi
Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
silja.hurskainen(a)hel.fi

Kiinteistövirasto Geotekninen osasto 28.10.2016

HEL 2016-009691 T 10 03 03

Maaperätiedot

Suunnittelualue sijoittuu korkeustasolle noin +17,5...+35,0. Maanpinnan korkeus on alimmillaan noin 1,5 km pitkällä Kehä I:n ja Porvoonväylän välisellä osuudella. Maanpinnan korkeus kasvaa voimakkaasti suunnittelualueen pohjoisosissa sekä alueen itä- ja lounaispuolilla. Kehä I:n ja Porvoonväylän välinen osuus suunnittelualueesta sijoittuu pääosin savikolle. Savikerroksen paksuus on suurimmillaan noin 13 m. Paikoin saven päälle sijoittuu 0...2 m kerros turvetta ja paikoin kitka- ja maatyttöjä. Savikerroksen alla on silttiä sekä moreenia. Kairaussyvyudet vaihtelevat 0...34 metrin välillä. Mm. suunnittelualueen pohjois- ja kaakkoisosissa pohjamaa on hiekkaa sekä moreenia. Nykyisten väylien ympärillä esiintyy myös avokallioita. Poraamalla tehtyjä kalliovarmistuksia on tehty vain muutamia. Suunnittelualueen pohjoisosa sijoittuu Alppikylän tärkeälle pohjavesialueelle, jossa sijaitsee lähteitä sekä pohjavedenottoa. Pohjavesialueen raja-alue esitetään liitekartassa. Pohjatutkimuksia suunnittelualueella on tehty runsaasti eri vuosikymmenten aikana.

Alueen rakennettavuus

Suunnittelualueelle sijoittuva nykyinen Lahdentie on perustettu osittain maan varaan ja osittain paalulaatalla. Myös tuleva eritasoliittymä voidaan savialueilla toteuttaa paalulaattarakenteena. Vaihtoehtoisesti syvästabilointia voidaan käyttää savialueiden pohjanvahvistusmenetelmänä, kun täyttökorkeus saven yläpintaan nähden on suuruusluokalleen enintään noin 3 m. Turvekerrokset poistetaan täytettäviltä alueilta, mutta esim. viheralueilla niiden massastabilointi voi olla mahdollista. Kitka- ja kallioalueilla rakenteet toteutetaan maan- tai kallionvaraisina.

Savialueiden alueellinen stabiliteetti on tarkastettava maa-ainestäyttäjien suunniteltaessa. Myös alueelle mahdollisesti sijoitettavan lumenkaato- paikan osalta täytyy ottaa huomioon tarvittavat pohjanvahvistustarpeet sekä alueellisen stabiliteetin aiheuttamat rajoitteet.

Tattarisillan tien toteutuksessa on otettava huomioon kadun alle sijoittu-

22.10.2018

Asia/3

vat nykyiset kalliotilat.

Alueen rakentamisessa on otettava huomioon pohjavesialueen suoje-
luun liittyvät toimenpiteet.

Lisätiedot

Markku Savolainen, projektinjohtaja, puhelin: 310 71368
markku.savolainen(a)hel.fi